

Шығыс Қазақстан облысы әкімінің

2017 жылғы «30» мамырдағы

№ 54-бөліміне

ҚОСЫМША

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

1. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару, соның ішінде денсаулық сақтау, білім беру, әлеуметтік қорғау, мәдениет жәген спорт, жер қатынастары, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығын басқару, ауыл шаруашылығы, табиғат пайдалану мен экология, өндіріс, құрылыс, көлік, энергетика, қаржы және жергілікті басқарудың басқа салаларында.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеушінің атауы: Шығыс Қазақстан облысы әкімінің аппараты.

3. Жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқарудың қоғамдық қатынастар саласында қызмет ететін тұлғалар тәртібінің (әрекетінің) срежелері:

3.1. сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартқа қатысты салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруда:

3.1.1. Қазақстан Республикасы Президентінің саясатын ұстануы және оны өмірінде өткізуі;

3.1.2. жеке және заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз етуі;

3.1.3. қоғам мен мемлекеттің игілігі үшін жұмыс істеуі, өздерінің іс-әрекеттерімен мемлекеттік биліктің беделін нығайтуы, жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару органдарының атына кір келтіретін іс-әрекеттерді жасауға жол бермеуі;

3.1.4. кірістер алумен байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге көмек көрсетуден бас тартуды ұстануы; үшінші адамдардың мүдделерін білдіруден, сондай-ақ олардың атынан іс-әрекеттер жасаудан аулақ жүруі;

3.1.5. басқа мемлекеттік органдардың, ұйымдар мен кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне заңсыз араласуды жүзеге асырмауы;

3.1.6. мемлекеттік қызметтер тұтынушысы ретінде халықтың сұрау салуларын негізге ала отырып, көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыру жөніндегі шараларды ұдайы негізде қабылдауы;

3.1.7. мемлекеттік қызметтер, лицензиялар мен рұқсат құжаттарын алуға арыздарды қарау кезінде әуре-сарсаңға салу фактілеріне жол бермеу, оларды белгіленген мерзімдерде беруі;

3.1.8. мемлекеттік қызметтер, лицензиялар мен рұқсаттар алуға келген арыз иелерімен қызметтік емес қарым-қатынастарға түспеуі;

3.1.9. құқық бұзушылықтар мен қылмыстар жасауға бейімделуге әрекеттер жасау туралы басшылыққа баяндауы;

3.1.10. «бір терезеден беру» қағидасын сақтау, мемлекеттік қызметтер, лицензиялар мен рұқсат құжаттар алуға келген арыз иелерімен тікелей байланысты барынша азайтуы;

3.1.11. мемлекеттік қызметтер көрсету, лицензиялар мен рұқсат құжаттарын алу үшін бекітілген тізбеге кірмейтін қосымша құжаттарды ұсынуды талап етпеу және сұратпауы;

3.1.12. ақпараттық жүйелерден алынуы мүмкін құжаттарды қызмет алушылардан талап етпеуі;

3.1.13. мемлекеттік қызметтер көрсету туралы қарау үшін қабылданған арыздар туралы, сондай-ақ оларды қарау дәрежесі туралы мәліметтерді автоматтандырылған ақпараттық жүйелеріне (олар болған жағдайда) уақтылы енгізуі;

3.1.14. заңға сәйкес құпия сипаттағы мәліметтерге жатқызылған мәліметтерді немесе қызметтік міндеттерін атқаруға байланысты мемлекеттік қызметшіге белгілі болған қызметтік ақпаратты мемлекеттік қызметке байланысты емес мақсаттарда жарияламауы және қолданбауы;

3.2. басқарушылық және басқа да шешімдерді өз күзiретi шегiнде дайындықта және қабылдауда:

3.2.1. рулық, жерлестік және жеке сенімділік белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия қағидаттарын сақтауды қамтамасыз ету;

3.2.2. қарамағындағы қызметкерлердің міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін нақты айқындау;

3.2.3. қарамағындағы қызметкерлердің арасында еңбек жүктемелерін тең бөлмеуге жол бермеу;

3.2.4. олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділеттілік пен объективтілік таныту;

3.2.5. нақты орындалмайтын немесе олардың қызметтік міндеттеріне кірмейтін, сондай-ақ заңнамаға қарама-қайшы келетін өкімдер бермеу;

3.2.6. қызметтік емес сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағыларының қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбау;

3.2.7. қарамағындағы қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу;

3.2.8. қарамағындағы және басқа да қызметкерлердің тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын бұзу фактілеріне жол бермеу және жолын кесу;

3.2.9. қарамағындағы қызметкерлер өздерінің қызметтік міндеттерін орындау барысында олардан туындайтын қызығушылықтар жанжалын реттеу жөніндегі жан-жақты шараларды уақтылы қабылдау;

3.2.10. қарамағындағылар сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою;

3.2.11. қарамағындағылармен құмар ойындарға қатысудан аулақ жүру;

3.2.12. қарамағындағыларды қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін тартуға жол бермеу ұсынылады.

3.2.13. мүдделердің жанжалы туындағаны, қызметтік міндеттерді орындау кезіндегі жеке қызығушылығы туралы, сыбайлас жемқорлық жүріс-тұрысқа және сыйлықтар алуға бейімділігі туралы тікелей немесе тура басшысына баяндауы;

3.2.14. қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік қызығушылықтарды басшылыққа алмауы;

3.2.15. маңызды қызметтік шешім қабылдауға ықпал етуі мүмкін өзара қарым-қатынастардың белгіленген тәртібін бұзатын заңсыз өтініштермен әріптестері мен басшыларына жүгінуден аулақ жүруі;

3.2.16. басқа да адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға бейімдемеуі және көтермелемеуі;

3.2.17. әріптестеріне, басшылары мен өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуі;

3.2.18. қызметтік өкілеттіктерді орындаумен байланысты сыйлықтар алмауы;

3.2.19. мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен басымдықтарды алу мақсатында таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауы;

3.2.20. егер жақын туысқандық қарым-қатынастардағы адамдар (әкешелері, жұбайлары, аға-інілері, апа-сіңлілері, балалары, немере жиендері, ағалары, әпкелері, әжелері, аталары, жұбайларының жақын туыстары) тікелей қарамағында немесе бақылауында болса, оларды лауазымға тағайындаудан бас тартуы;

3.2.21. сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жасауда, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік танытуы;

3.2.22. сыбайлас жемқорлықтың белгілі болған фактілері, сондай-ақ материалдарды тездетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға бейімділігі не болмаса әуре-сарсанға салу туралы басшылыққа дереу баяндауы;

3.2.23. орындау үшін алған өкімнің заңдылығына күдіктілігі туралы тікелей басшысына дереу жазбаша түрде хабарлауы;

3.2.24. егер тікелей басшысының өзі мүдделер жанжалына тартылған болса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінуі;

3.2.25. жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті ұстануы және әріптестерінен талап етуі;

3.2.26. туындауы мүмкін мүдделердің жанжалының, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың және олардың салдарларының себептері мен жағдайларын жою жөніндегі шараларды ұдайы негізде қабылдауы;

3.3. нормативтік-құқықтық актілердің жобаларын дайындауда:

3.3.1. заңдылықтың қағидаттарын, Қазақстан Республикасы конституциясының, заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің

талаптарын, басшылыққа алуы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қатаң сақтауы;

3.3.2. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес құқықтық және нормативтік актілерді қабылдауда дискрециялық нормаларды, екі мағыналылықты, нақтыланбаған тұжырымдамаларды жібермеуі, қолданыстағы заңнамада жеке басы мен (немесе) ұжымдық мүдделердегі қайшылықтар мен кемшіліктерді болдырмауы;

3.3.3. нормативтік құқытық актілерді қабылдауда қолданыстағы заңнамамен бекітілген тікелей құзіретінің болуымен басшылыққа алуы;

3.4. өмір тіршілігі саласы ерекшелігіне байланысты туындайтын басқа да өзара қарым-қатынастарда:

3.4.1. тұрақты негізде мемлекеттік органдар мен ұйымдарда сыбайлас жемқорлықтың пайда болу фактілерін олардың себебін анықтау мақсатында меңгеру, бұзушылықтар фактілері қайталанауының алдын алу, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін меңгеру;

3.4.2. сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жүйесін енгізудің тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстарды шығару және басшылыққа енгізу;

3.4.3. материалдық-техникалық және мемлекеттік мүліктің басқа да қамтамасыз ету құралдарын тек лауазымдық міндеттерін орындауда қолдану.

4. Басқа да шектеулер мен тиым салулар:

4.1. мемлекеттік қызметшілерге саяси партиялар мен қоғамдық бірлестіктер, діни бірлестіктер мен басқа да ұйымдардың шешімдерін өзінің кәсіби қызметіне ықпал етуі мүмкіндігін болдыртпайтын бейтараптықты көрсетуі қажет;

4.2. мемлекеттік қызметшілер лауазымдық жағдайының басымдықтарын сайлауалды агитациясы үшін, сонымен қатар референдум сұрақтары бойынша агитациялар үшін қолданбауы қажет;

4.3. мемлекеттік қызметшілер өз өкілеттіктерін саяси партиялар мен өзге де қоғамдық бірлестіктер, діни бірлестіктер және басқа да ұйымдардың мүддесіне қолданбауы қажет;

4.4. мемлекеттік қызметші өз қызметтік тәртібінде адам, оның құқығы мен бостандығы жоғары құндылық болып табылатындығы, әр азамат жеке өміріне қол сұғылмауына, өзінің және отбасының құпиясы болуына, ар-намысы мен абыройлы атының қорғалуына құқығы барлығы көрсетілген конституциялық ережеге сүйенуі тиіс;

4.5. мемлекеттік қызметшінің мінез-құлығы адамдармен қарым-қатынаста оларға кемсіту мен байбалам салуды жібермейтін, өзімшілдік пен осалдықты көрсетуге қатыссыз, ұстамды болуы қажет;

4.6. мемлекеттік қызметші қарамағындағыларға өз мінез-құлығымен үлгі болуы қажет (адал, әділетті, турашыл, ізетті, ізгі ниетті, ұқыпты және азаматтар мен әріптестерімен қарым-қатынаста төзімшілдік көрсету);

4.7. мемлекеттік қызметшілердің сырт келбеті олардың қызметтік міндеттерін орындау кезінде қызмет шарттары мен қызметтік іс-шараларының нысанына қатысты мемлекеттік органға азаматтардың құрметпен қарауына ықпал етуге, ресмилік, ұстамдылық, дәстүрлік, ұқыптылықпен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік талаптарына сай болуы тиіс.